

Název předmětu:

Latina

Zařazení v učebním plánu:

C2

Jednoletý volitelný předmět

Cíle předmětu

Seznámení s gramatikou a základní slovní zásobou latinského jazyka, seznámení s antickou mytologií a s jednoduchými texty z oboru literatury, práva, historie, medicíny Bible.

TÉMA	UČIVO
1. Úvod do studia latiny	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Výslovnost ➤ Základní mluvnické termíny
2. 1. deklinace, 1. konjugace	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skloňování substantiv podle vzoru <i>femina</i> ➤ Základní latinské předložky ➤ Časování sloves podle vzoru <i>laudo, are</i>
3. 2. deklinace, 2. konjugace	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Typ skloňování pro maskulina: <i>servus, i, m</i> ➤ Typ skloňování pro neutra: <i>exemplum, i, n</i> ➤ Časování sloves podle vzoru <i>moneo, ere</i>
4. Mytologie Živá latinská slova	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Olympští bohové a podsvětí (Hádes...) ➤ Krétský komplex (Théseus, Ariadné...) ➤ Thébská komplex (Oidipus, Iokasté...)
5. Adjektiva 1. a 2. deklinace Adverbia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skloňování adjektiv podle <i>bonus, a, um</i> ➤ Tvoření adverbíí od adjektiv 1. a 2. deklinace
6. 3. konjugace, 4. konjugace	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Časování podle vzoru <i>lego, ere</i> ➤ Časování podle vzoru <i>audio, ire</i>
7. 3. deklinace (maskulina, neutra)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skloňování substantiv podle vzoru <i>miles, itis, m.</i> ➤ Skloňování substantiv podle vzoru <i>carmen, inis, n</i>
8. Sloveso <i>Esse</i> Indikativ imperfekta aktiva a pasiva	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Časování slovesa být ➤ Časování složenin slovesa být (<i>abesse, adesse, deesse...</i>) ➤ Složeniny: <i>posse, prodesse</i> ➤ Časování 1. - 4. konjugace aktiva ➤ Časování 1. - 4. konjugace pasiva
9. Mytologie a antická literatura Živá latinská slova	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iliada: Trójská válka ➤ Odysseia – putování hrdiny Odyssea na Ithaku ➤ Řecká a římská filozofie ➤ Řecká a římská tragédie a komedie

10. Zájmena	<ul style="list-style-type: none">➤ Skloňování osobních zájmen a jejich funkce➤ Skloňování přivlastňovacích zájmen
11. Futurum I. (1.- 4. konjugace)	<ul style="list-style-type: none">➤ Časování 1. - 2. konjugace aktiva a pasiva➤ Časování 3. - 4. konjugace aktiva a pasiva
12. Konjunktivy	<ul style="list-style-type: none">➤ Konjunktiv prézenta aktiva a pasiva➤ Konjunktiv imperfekta aktiva a pasiva

Metodická doporučení

Výuka je zaměřena na rozvoj jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování. Náplň učiva zahrnuje tematické okruhy z gramatiky, historie, antické literatury, popř. biblických textů. Pro motivaci studentů lze zařadit i samostatné výstupy ke zvoleným tématům. Nejdůležitějšími diagnostickými metodami v tomto předmětu jsou pozorování a písemné zkoušení.

Výstupy (kompetence)

1. Žák se seznámí s latinskou výslovností, charakterizuje a pochopí odlišnosti od dalších cizích jazyků; vymezí rozdíly mezi gramatikou českého a latinského jazyka; naučí se odborné latinské termíny a dokáže je použít ve všech jazycích.
2. Žák umí vyskloňovat a přeložit substantiva 1. deklinace, dokáže časovat podle 1. konjugace. Dokáže překládat a tvořit krátká spojení s předložkami. Objasní propojení předložky s příslušnými pády.
3. Žák umí vyskloňovat a přeložit substantiva 2. deklinace, dokáže časovat podle 2. konjugace. Odliší 2. deklinaci a 2. konjugaci od 1. deklinace a 1. konjugace, dokáže vytvořit imperativ a infinitiv aktiva i pasiva.
4. Žák vysvětlí smysl mytologických příběhů pro antickou společnost a na základě nabytých znalostí zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých civilizací pro evropskou kulturu a společnost
5. Žák vysvětlí funkci adjektiva a dokáže adjektiva skloňovat na základě skloňování substantiv 1. a 2. deklinace. Dokáže vytvořit adverbia od adjektiv 1. a 2. deklinace a odlišit existující výjimky ve tvoření.
6. Žák dokáže časovat podle vzoru 3. konjugace. Umí překládat a tvořit krátké věty. Dokáže sám vytvářet imperativy a infinitivy 4. konjugace podle konjugací 1. a 2. Zároveň stanoví výjimky a odlišnosti v 3. konjugaci a strukturu 4. konjugace.
7. Žák umí vyskloňovat a přeložit substantiva 3. deklinace, dokáže určit genitivní kmen a vysvětlit jakou zásadní funkci má při skloňování. Dokáže vysvětlit důležitou roli genitivního kmene při postupném vzniku (nejen) románských jazyků během historického vývoje.
8. Žák se naučí specifické rysy slovesa *esse* a na základě znalostí dokáže sám vytvářet jeho složeniny a překládat je. Pochopí podobnosti s ostatními konjugacemi a zároveň podobnosti s dalšími cizími jazyky.

9. Žák časově vymezí antickou literaturu, rozdělí ji na základní témata a naučí se důležitá latinská spojení, která jsou užívána v odborných kruzích dodnes.
10. Žák umí skloňovat osobní zájmena, pochopí jejich funkci ve větě a dokáže skloňovat zájmena přivlastňovací podle substantiv 1. – 2. deklinace.
11. Žák odliší tvoření futura od ind. imperfekta a zároveň dokáže pochopit rozdíly v samotném tvoření futura pro 1. a 2. konjugaci a futura pro 3. a 4. konjugaci. Zvládne krátký písemný projev.
12. Žák se seznámí s tvorbou konjunktivů a jejich funkcí ve větách. Pracuje se slovníkem, dokáže stanovit základní tvary od příslušného slova a vyhledat je ve slovníku.

Literatura

1. Povinná
Steinerová Vlasta: Latina I. Praha: Fortuna, 2000.
2. Doporučená
Conte, G. B.: Dějiny římské literatury. Praha: KLP, 2003.
Kol. autorů: Encyklopedie antiky. Praha: Academia, 1974.
Pech, Jiří. Latina I. Praha: Leda, 1998.
Mouchová – Kuťáková - Marek: Disco Latine 1. Praha: Scientia, 1996.
Kucharský, Pavel a kol.: Latinsko-český slovník.

Schváleno předmětovou komisí dějepis/latina dne 29. 8. 2022.